Raportimi i qëndrueshmërisë në sektorin publik norvegjez: statusi dhe praktikat e mira

Veronika Vakulenko
As/profesor kontabilitetin e drejtimit,
Fakulteti i Ekonomisë, Universiteti Nord, Norvegji

3 dhjetor 2024

NORD University

WORLD BANK GROUP

CFRR
Centre for Financial Reporting Reform
WORLD BANK GROUP

PULSAR
Public Sector Accounting and Reporting Program

PULSAR Program is co-funded by:

Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Vlerat norvegjeze

"Natyra nuk është vetëm ajo që të sheh syri . . .

përfshin edhe pamjet e brendshme të shpirtit"

Edvard Munch

Angazhimi i Norvegjisë për OZHQ-të

Puna në rrafshin e politikave

- **Mbështetje zyrtare:** Qeveria ka bërë deklarata zyrtare, ku mbështet vënien në zbatim të OZHQ-ve në mbështetje të nismave për zhvillim të qëndrueshëm.
- **Organ bashkërendues:** Një sektor në nivel ministrie të pushtetit qendror bashkërendon dhe zbaton OZHQ-të në mbarë ministritë e ndryshme, për të siguruar kohezion të punës.
- **Integrim në strategjitë kombëtare:** OZHQ-të janë të përfshira në plan-veprimet sektoriale dhe strategjitë kombëtare, për të siguruar harmonizim me politikat për zhvillim.
- **Aspektet buxhetore:** Dokumentet buxhetore më të fundit përmendin OZHQ-të, për të bërë të ditur angazhimet financiare për arritjen e këtyre objektivave.
- **Mekanizmat e monitorimit:** Megjithëse nuk janë identifikuar tregues konkret kombëtarë për zbatimin e OZHQ-ve, bëhet raportim në linjë për treguesit zyrtarë të OZHQ-ve, çka ndihmon transparencën dhe informimin e publikut.

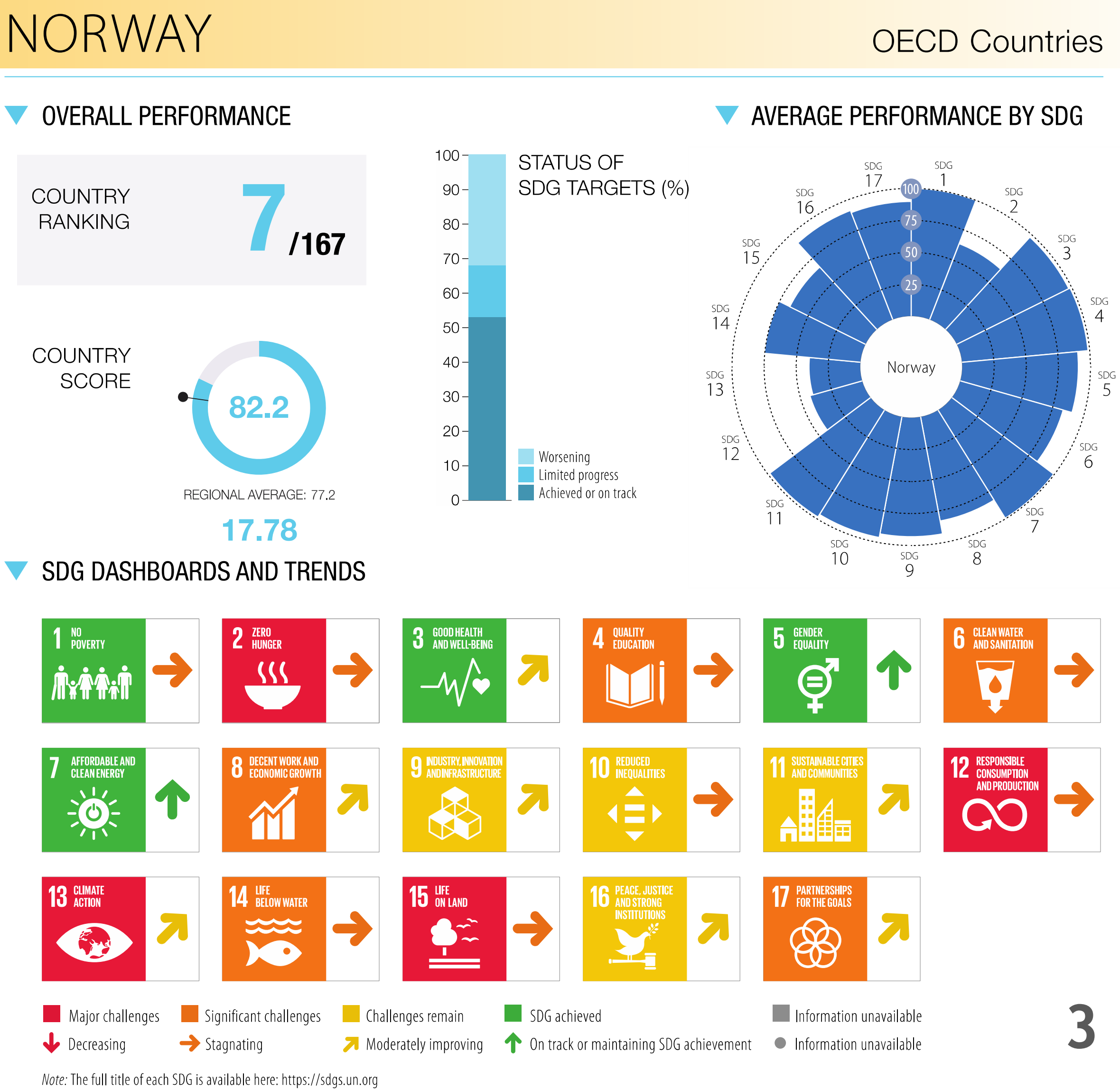

Raporti për zhvillimin e qëndrueshëm 2024: https://dashboards.sdgindex.org/profiles/norway/policy-efforts

Konteksti i praktikës së raportimit të qëndrueshmërisë

- Raportimi i qëndrueshmërisë në Norvegji është zhvilluar pas fillimit të viteve të shek. XXI, për t'u harmonizuar me praktikat globale të MSQ-së.
- Ndikimet madhore:
  - **Objektivat e OKB-së për Zhvillim të Qëndrueshëm (OZHQ)** (miratuar më 2015)
  - **Direktiva e BE-së për raportimin jofinanciar** (2014/95/EU, DRJF), përfshirë në të drejtën norvegjeze (hyrë në fuqi me vitin ushtrimor që ka filluar më 1 korrik 2021)
- Vëmendja tani te harmonizimi i raportimit publik me **Direktivën e BE-së për Raportimin e Qëndrueshmërisë të Shoqërive Tregtare** (DRQSH) (prej nëntorit 2024).

Rregullimi kryesor kombëtar:
Ligji norvegjez i kontabilitetit u kërkon ndërmarrjeve të mëdha, njësive ekonomike me interes publik dhe ndërmarrjeve shtetërore (NSH) dhe disa filialeve të caktuara të raportojnë mbi çështje jo financiare (mjedisi, shoqëria, drejtimi i brendshëm).

E detyrueshme: për NSH-të e mëdha dhe njësitë ekonomike e objektit të ligjit norvegjez të kontabilitetit.
Vullnetare: Bashkitë/komunat, qarqet/provincat dhe organet e vogla publike.

Raportimi i qëndrueshmërisë në sektorin publik norvegjez

Në nivel kombëtar

- Institucionet e qeverisjes qendrore zbatojnë vullnetarisht praktikat e qëndrueshmërisë.
- Disa sektorë të caktuar (p.sh., energjia apo transporti), prë shkak të natyrës, ndjekin një raportim më rigoroz mbi qëndrueshmërinë.

Shembull

Plani Kombëtar për Transportin 2022-2033 ka për objektiv arritjen e një sistemi transporti efikas, të padëmshëm për mjedisin dhe të parrezikshëm në vitin 2050.

Ky plan do të shërbejë si bazë për Objektivat për Zhvillim të Qëndrueshëm dhe për objektivat klimatikë dhe mjedisorë të Norvegjisë.

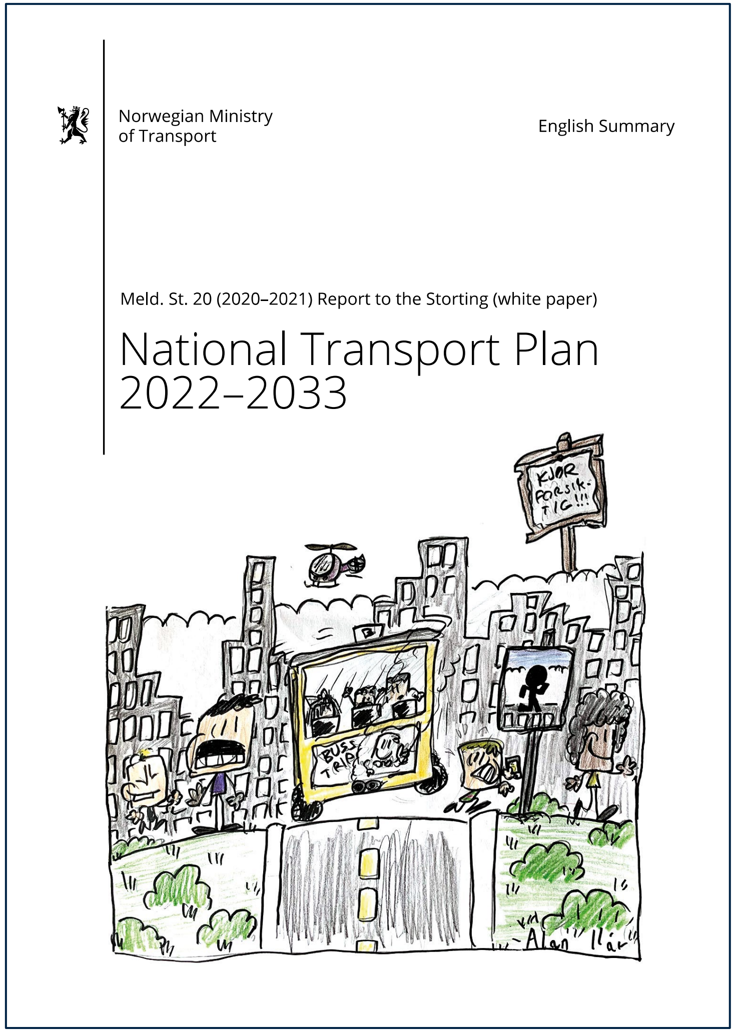

Raportimi i qëndrueshmërisë në sektorin publik norvegjez

Nën nivelin qendror

- Njësitë e qeverisjes vendore nxiten të raportojnë mbi nismat për qëndrueshmërinë.
- Megjithëse nuk kërkohet për të gjitha, shumë njësi të qeverisjes vendore bëjnë vullnetarisht raportim të qëndrueshmërisë.

- **2 publikime përkatëse:**
  - Voluntary Subnational Review – Norway (2021)
  - The Nordic View on Sustainability – Learnings from the Local Level (2024)

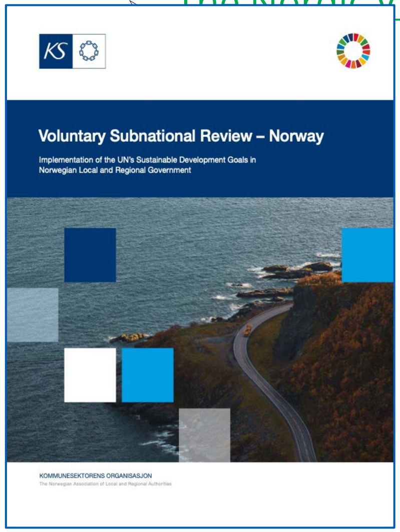

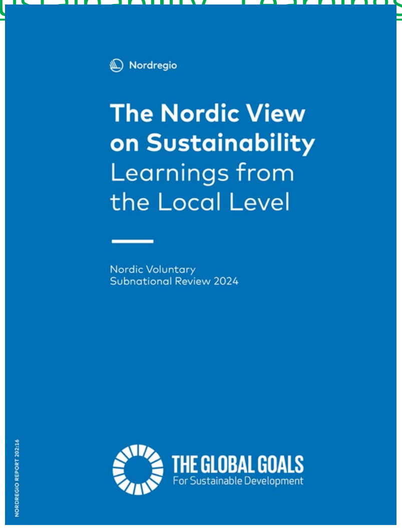

Gjetjet kryesore nga raporti i vitit 2024:

- ✓ **Shumë NJQV i harmonizojnë planet vendore për zhvillim me synimet e OZHQ-ve.**
- ✓ **Përdoren tregues të përshtatur të qëndrueshmërisë për të raportuar dhe për të marrë pjesë në nisma të raportimit në nivel qendror.**
- ✓ **NJQV-të bashkëpunojnë me organet qendrore dhe shoqërinë civile për të shkëmbyer praktikat më të mira dhe për të hartuar strategji me kohezion.**
- ✓ **Sfidat kryesore: Burime të kufizuara, mungesë udhëzimet të standardizuara dhe kufizim i mbledhjes së të dhënave për ndjekje efektive të OZHQ-ve.**

Raportimi i qëndrueshmërisë në NSH-të norvegjeze:

Grupi “Telenor”

- Operatori kryesor në telekomunikacion.
- Në informacionet shpjeguese për qëndrueshmërinë përfshihen:
  - Masat për sigurinë kibernetike.
  - Strategjitë për pakësimin e çlirimit të gazeve.
  - Analiza të përgjegjësisë sociale.

Statkraft AS

- Prodhuesi më i madh në Evropë i energjisë së rinovueshme.
- Publikon raporte vjetore të MSQ-së, me informacione mbi:
  - Projekte të energjisë së rinovueshme
  - Nisma për pakësimin e dyoksidit të karbonit.
  - Standardet e drejtimit të brendshëm.

Equinor ASA

- Shoqëri madhore energjetike me pronësi të konsiderueshme shtetërore.
- Raporte vjetore të integruara, ku ndërthuren informacione të financave dhe të qëndrueshmërisë mbi:
  - Kalimin drejt energjisë së rinovueshme.
  - Nisma për kapjen dhe depozitimin e gazeve karbonike.
  - Angazhimin për çlirime me ndikim neto zero deri në 2025.

Faleminderit!

WORLD BANK GROUP

CFRR

Centre for Financial Reporting Reform

WORLD BANK GROUP

PULSAR

Public Sector Accounting and Reporting Program

PULSAR Program is co-funded by:

Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs, Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO